

Důsledky vládních restrikcí a zdravotnictví zaměřeného jednostranně na falešné covid “plandemii”: Přibývá nádorů rakoviny prsu a jejich nebezpečnějších forem.

- CZ24 News | 15. června 2021

ČESKO: Ženy v době covidové podceňovaly rakovinu prsu, která patří mezi nejčastější onkologická onemocnění u žen. „Už nyní vidíme, že počet nádorů rakoviny prsu narůstá. Více nás ale znepokojuje, že se nyní stále častěji setkáváme s atypickými a mnohočetnými ložisky nádorů, které jsou odlišné od nálezů, které jsme vidali před covidem,“ říká lékařka Mirka Skovajsová, zakladatelka screeningu rakoviny prsu a sítě mamacenter po ČR.

Jak často by měly ženy chodit na pravidelné kontroly prsou a od jakého věku?

Záleží, zda se jedná o ženy se zvýšeným rizikem rakoviny prsu, nebo ne. Běžně se rakovina prsu v populaci vyskytuje u osmi až devíti žen ze sta, které mohou onemocnět kdykoliv během svého života. V tomto případě je vhodné začít chodit na pravidelné kontroly mamografem každé dva roky od 45 let. Pojišťovna tuto prevenci plně hradí.

MUDr. Mirka Skovajsová založila v roce 1993 první Mamma centrum v Česku. V současné době

působí jako primářka na pracovištích Breast Unit Prague – Mamma centrum Opatov (dříve Háje) a Hradčanská v Praze.

Pokud se ale rakovina prsu objevila u několika nejbližších příbuzných, například u maminky, sestry, babičky, tety, je riziko vzniku onemocnění vyšší. Takové ženy by proto měly dbát na prevenci už „v mládí“ a do čtyřicítky absolvovat pravidelné ultrazvukové kontroly a poté docházet na mamograf. Pojišťovny bohužel preventivní ultrazvukové vyšetření většinou plně nehradí, ale často na něho přispívají. A do třetí skupiny řadíme ženy, které mají mutaci genu BRCA 1 nebo BRCA 2 až desetinásobně zvyšující riziko nádoru prsu. Tyto ženy by měly být pod lékařským dohledem a chodit na pravidelné kontroly.

Zmiňujete, že mamografické vyšetření stačí absolvovat každé dva roky. Není to příliš dlouhá doba?

Naopak, absolutně to stačí. Většina nádorů roste velmi pomalu. Když si představíme, že v době, kdy žena jde na mamograf, se v prsu zakládají rakovinotvorné buňky, které ještě přístroj neodhalí, je za dva roky velká šance, že na mamografu nález uvidíme stále v počátečním, to znamená dobře léčitelném, stadiu. Samozřejmě existuje i malá skupina nádorů, které se chovají nepředvídatelně a agresivně. Ale na ty bohužel žádná prevence neplatí. Jde naštěstí o pouze šest až osm procent ze všech nádorů prsu.

Jak často je vhodné provádět samovyšetření a je to dostačující?

Samovyšetření je vhodné hlavně pro mladé ženy. Je to tím, že je úspěšnější u drobnějšího prsu, které mají obvykle ženy do čtyřicítky. Zejména po menopauze se pak prsa zvětšují a nebylo by to dostatečně efektivní. Samovyšetření je dobré provádět každý měsíc po skončení menstruace. A pokud jej žena provádí pravidelně, dostane se do stavu, kdy svá prsa dokonale zná a může lépe odhalit jakoukoliv odlišnost, která by mohla avizovat problém. Často to vidáme u mladých pacientek, které tak odhalí i malou bulku a přijdu k nám na vyšetření, což je velmi důležité.

Co když ale ženy nevědí, co je špatně, neznají svá prsa ještě tak dobře?

Ano, je třeba říct, že některé ženy se samovyšetření bojí. Mají obavy, že nepoznají, co je správné a co není. V takovém případě doporučuji objednat se na ultrazvukové vyšetření a pokud bude nález negativní, ať si udělají hned následující měsíc po menstruaci samovyšetření. Budou mít jistotu, že jejich prsa jsou zdravá a také si zapamatují, jak mají vypadat. Snadněji se jim pak budou odhalovat případné nesrovnalosti.

Jaké jsou varovné signály, kterých si žena může všimnout sama?

Nejběžnější je hmatný útvar, který může být kdekoli v prsu, po obvodu, ale také až nahoře u výstřihu, kde se může založit nádorové ložisko. Je vhodné prohmatat i podpaží. Dále je to krvácení z bradavek a je jedno, zda se objevuje jen sporadicky, nebo častěji. Vždy je lepší nechat se v tomto případě vyšetřit. Dalším příznakem může být zarudnutí kůže. Zde je ale třeba brát v potaz i fakt, že zarudlá pokožka nebolí – pokud je místo bolestivé, může jít o zánět. Tento příznak je velmi závažný, stejně jako změny na bradavce. Objevují-li se šupinky, které mají tendenci krváčet, žena by se ihned měla objednat k lékaři. Tento problém se ale nejčastěji objevuje po šedesátce. Dalším příznakem je vtahování kůže dovnitř, když žena zvedne ruce nad hlavu a vidí, že se kůže asymetricky vtahuje dovnitř.

Pokud žena najde jakýkoliv z výše uvedených problémů, na koho by se měla obrátit?

Určitě na svého gynekologa, který jí napíše žádanku a odešle na podrobné vyšetření.

Máme za sebou náročný covidový rok. Zaznamenali jste v uplynulém roce menší zájem o prevenci kvůli obavám z nákazy?

Bohužel ano. Pacientky bych rozdělila do několika skupin. Na jedné strany jsou ty, které se bály jít na prevenci, protože se bály nákazy koronavirem. Sem patří zejména starší ženy, u nichž obavy z covidu převážily nad strachem z rakoviny. Pak tu jsou ženy, které by na prevenci přišly, ale jejich centrum bylo dočasně zavřené – bohužel i to se dost často stávalo. Takže se vlastně ani neměly kam objednat. A do třetice jde o pacientky, které si objevily nález v prsu, ale nechtěly se nikam objednat v době, kdy se oficiálně měly řešit jen „akutní“ případy. Ony byly vlastně i rády, protože sebrat odvalu a objednat se na vyšetření chce hodně odvahy.

Co si myslíte o tom, že někteří lékaři vyšetřovali po telefonu?

Jako další velký problém „covidové doby“ vnímám také fakt, že řada lékařů „vyšetřovala na dálku“. To znamená, že pacientky s nimi konzultovaly svůj problém pouze po telefonu. Typicky právě již zmíněné zarudnutí kůže, které se často zaměňuje za zánět. Jenže po telefonu, když to lékař nevidí, snadno vyhodnotí problém jinak, než to ve skutečnosti je. Bohužel, medicínu přes telefon dělat nelze a ty následky jsou velké.

Pracujete ve dvou mamma centrech. Také jste měli v době vysokého počtu nakažených covidem zavřeno?

Obě naše centra byla po celou dobu otevřená. Udělali jsem maximální hygienická opatření, abychom snížili riziko nákazy, objednávali jsme pacientky po jedné, aby se nepotkávaly v čekárně atd. Považuji problematiku prsní žlázy za akutní problém, který nesnese odklad.

Jsou již nějaké statistiky, zda se zvýšil počet nemocných žen s nádory, nebo se to teprve projeví do budoucna?

Už nyní vidíme, že počet nádorů rakoviny prsu narůstá. Co nás ale znepokojuje více, jsou samotné nálezy u pacientek. Je to můj názor, který konzultuji s ostatními centry, ale stále častěji se nyní setkávám s atypickými a mnohočetnými ložisky nádorů, které jsou odlišné od nálezů, které jsme viděli před covidem. Může to být do určité míry ovlivněno psychickým rozpoložením pacientek. Trauma a strach, který už přes rok prožíváme, se na našem zdravotním stavu podepisují mnohdy více než samotný covid.

Je pravda, že rakovina prsu se ráda a často vrací?

Ano, recidiva nemoci, ke které dochází v řádu několika let po ukončení léčby, se u českých pacientek pohybuje mezi 15 až 20 procenty. Pokud ale žena onemocní například po dvaceti letech, hovoříme už o dalším, novém onemocnění. Je bohužel také pravda, že ženy, které onemocněly karcinomem prsu, mají zvýšené riziko i dalších nádorů – například děložního čípku, tlustého střeva, plic atd.

Mají tedy pacientky, které se „vyléčily“ z rakovin prsu nárok na nějaké pravidelné komplexní vyšetření, dejme tomu jednou za několik let?

Bohužel, tohle u nás není obvyklé. Pacienti, kteří se vyléčili z jednoho typu nádoru, nemají automaticky nárok na pravidelné prohlídky ohledně dalších nádorových onemocnění. Jediný systematický program má Masarykův onkologický ústav v Brně. Je o něj obrovský zájem, pacienti si to hradí sami a čekací lhůty jsou několikaměsíční.

Mohou si tedy pacienti sami zajistit tato vyšetření například u různých specialistů?

Ano, to je určitě možné. Jen je potřeba, aby vyvinuli větší úsilí a domáhali se toho. Ideální by bylo podstoupit základní vyšetření na nejčastější typy nádorů jednou za dva roky, ale například kolonoskopie, která spolehlivě odhalí nádor tlustého střeva, stačí jednou za pět let.

Covid zhoršil také psychiku onkologických pacientek

Pro řadu onkologických pacientek byl uplynulý rok velice stresující. K obavám o život a k náročné onkologické léčbě se přidaly i velké obavy z nákazy. Na tuto skutečnost upozorňuje ředitelka patientské organizace [Aliance žen s rakovinou prsu](#) Štěpánka Pokorná. „Pacientky omezily sociální kontakty, které jsou ale důležité pro lepší zvládání těžké životní situace. U mladších žen přibýlo domácí vyučování a často i finanční problémy. Starší ženy trpěly nemožností osobního kontaktu s dětmi, vnoučaty a blízkými osobami,“ upozorňuje ředitelka neziskové organizace.

Poukazuje také na to, že pandemie odhalila, jak málo je dostupná psychologická péče a podpora v České republice. Také se ukázala nedostatečná digitalizace ve zdravotnictví, docházelo k omezení péče z administrativních důvodů. Lékaři byli často dostupní jen po telefonu.

Jak ovlivnil covidový rok fungování samotné organizace? „Patientské organizace musely změnit způsob setkávání. Ve většině organizací sdružujících ženy s karcinomem prsu jsou seniorky, pro které není on-line komunikace běžnou součástí života. Před ženami byla velká výzva naučit se propojovat pomocí aplikací na mobilech a počítačích. Aliance jim pomohla uspořádáním školení a postupně se zvětšil počet žen, které se připojují a jsou v kontaktu s ostatními on-line,“ doplňuje Štěpánka Pokorná.

Stejně jako primářka Skovajsová upozorňuje, že pandemie značně snížila počet screeningových a mamografických vyšetření a u některých žen došlo ke zpoždění diagnózy. „Aliance chce vyzvat ženy, aby už preventivní vyšetření neodkládaly. Prevence je důležitá, covid necovid,“ apeluje.

Zdroj: <https://cnn.iprima.cz/>